

FATABUREN 1967

fataburen

Nordiska museets och Skansens årsbok 1967

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK

1967

Redaktion: Gösta Berg · Sam Owen Jansson · Skans Torsten Nilsson

Redigerad av Ernst-Folke Lindberg

Layout: Torsten Stääf

Tryck: Ivar Hægströms Tryckeri AB 1967

Pärmens färgbild: Hagaberg på Svartsjölandets sydligaste udde. Detalj från målning av Emil Wallenstråle 1887. På den högra villans balkong står v. häradshövd. Eugène Westin, som bodde här på sommarnöje. Stället äges nu av hans barnbarn. Tavlan tillhör fil. dr Hans Hansson och hans maka Ingrid, född Westin.

»Konstnärligt och fosterländskt«

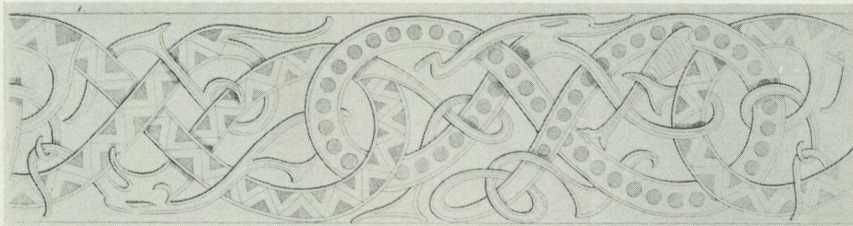
Under rubrikens motto började Föreningen Handarbetets Vänner 1874 sin verksamhet med uppgift att verka för »hemslojdens upplifvande och utveckling i en mera nationell riktning». En av föreningens märkligaste insatser i svensk textilkonst är dess betydelse som förmedlare av de folkliga textiltraditionerna till dagens textila konsthantverk och moderna hemslojd.

Under den första tiden använde föreningen de folkliga vävnaderna som förebilder för broderimönster, men genom att föreningens personal gjorde studier i fältet och att vävkunniga allmogekvinnor anställdes vid byrån i Stockholm blev föreningen snart i stånd att på beställning utföra vävnader i de gamla teknikerna och mönstren. Omkring sekelskiftet skedde en frigörelse från dessa former av kopierande. Nya mönster utarbetades, och vävteknikerna anpassades till de nya kompositionerna. Under decennierna som gått har skilda konstnärstemperament på ett fritt och samtidigt behärskat sätt utnyttjat erfarenheter och

kunskaper från den folkliga textiltraditionen.

»I torsdags började jag ett arbete för wienerexpositionen näml. en bordduk hvilket går under fru Wings ledning.» Så skriver Anna Fleetwood i sin dagbok den 2 mars 1873. Med dessa anspråkslösa ord skildrar hon sin första insats för den idé, som ett år senare skulle omsättas i »sammankomster för Handarbetets vänner» och på hösten 1874 resulterade i konstituerandet av Föreningen Handarbetets Vänner, vars första direktis Anna Fleetwood blev. Den duk hon broderade under våren 1873 omtalas i en artikel i Tidskrift för Hemmet som »en bordduk i drakslingmönster ... ritadt under professor Malmströms ledning af fröken Rysswijk, den artistiska anordningen besörjd af fru Winge», bild 1. Denna bordduk och några andra broderier i »nordisk stil» hade under ledning av konstnärinnan Hanna Winge ställts i ordning för den svenska avdelningen vid världsutställningen i Wien 1873. Initiativtagare till

1. Mönster till en broderad duk som visades på utställningen i Wien 1873. Komponerat av fröken Rysswijk under ledning av professor Malmström. Tidskrift för Hemmet, h. 1, 1873.

2. Kuddbroderi med
mönster anordnat
av Molly Rothlieb
1879 efter en duka-
gångsvävnad från
Blekinge. Broderiet
är utfört i »snär-
söm», en vävsöm ut-
arbetad för Handar-
betets Vänner av
konstnärinnan
Hanna Winge.
Nord. mus. MDCL
206.

projektet var redaktionen för Tid-
skrift för Hemmet, i främsta rummet
redaktören själv, fru Sophie Adler-
sparre, signaturen Esselde. Det är san-
nolikt hon som fört pennan i den ci-
terade artikeln om Slöjdnyheter i Tid-
skrift för Hemmets andra häfte 1873.

Föremålen förevisades under några
dagar i ett växelkontor på Drottning-
gatan i Stockholm, där de besågs av
600 personer. Publikens möte med
den nya stilen skildras i ovan nämnda
tidskriftsartikel: »Vid första anblicken
af de kraftiga drakslingorna eller de
friska, egendomliga snårbroderierna,
fann sig mången mer förvånad än in-
tagen; men det dröjde ej länge förr än
förvåningen öfvergick till välbehag och
bifall. Mer än en sade: 'det är förun-
derligt, ju längre jag ser på de här
sakerna, desto mera tilltala de mig',
— 'det är just som gamla bekanta,

som jag först nu känner igen' m. m.
och mången gick, först efter att hafva
fått löfte om ett påbörjadt arbete, eller
påyrkat att 'en skola' måtte upprättas
der man finge lära sy dylika saker.
Denna sista önskan hafva vi med nöje
gått tillmötes och hänvisa i detta af-
seende till annonserna på omslaget.»

De ting som väckte sådan välvilja
i Stockholm gjorde senare under som-
maren succé på världsutställningen i
Wien. Professorn i konsthistoria i
Wien, Jacob Falke, var mycket entu-
siastisk för de svenska textilierna, och
detta stöd betydde säkert mycket för
initiativtagarna.

Deltagandet i Wienutställningen ut-
gjorde upptakten till Föreningen
Handarbetets Vänner bildande hösten
1874. Dess uppgift var »det svenska
handarbetets utveckling i konstnärlig
och fosterländsk riktning». Man ville
verka för »hemslöjdens upplifvande
och utveckling i en mera nationel rikt-
ning», och det gällde hemslöjdens alla
grenar — »i det bildade hemmet så
väl som från bondstugan och skolan».

Föreningen öppnade hösten 1874 en
byrå för försäljning av mönster och
påbörjade arbeten. Mönstren ritades
bl. a. i »fornnordisk stil» som ovan-
nämnda duk för Wienutställningen.
Förebilder var spännbucklor och and-
ra ting i våra förhistoriska samlingar,
som vid den tiden hade stor aktualitet
genom Montelius föreläsningar för all-
mänheten, vilka följdes av bland and-
ra Anna Fleetwood.

En annan museal föremålsgrupp,
som fick tjäna som mönsterförlagor,
var de inte minst genom Hazelius
samlingar kända skånska vävnaderna.
Med dem som förebild konstruerade
konstnärinnan Hanna Winge »snår-

Danielson:
»Konstnärligt
och fosterländskt»

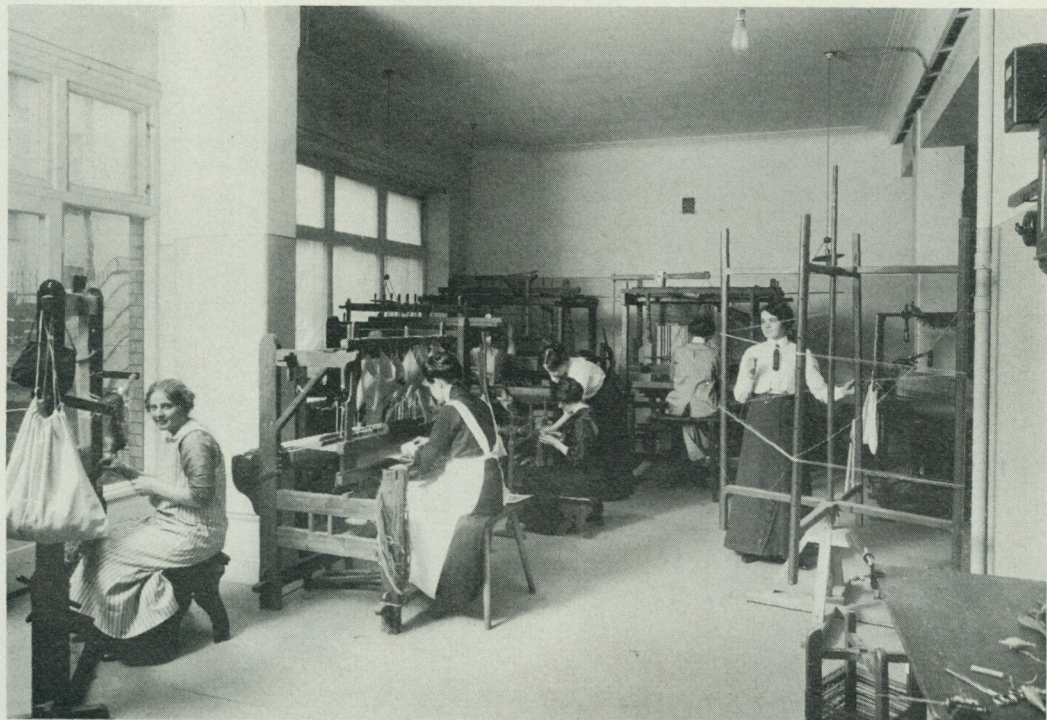
sömmen», som blev Handarbetets Vänners andra stora insats på mönsterskapandets område under den första tiden, bild 2. »Snårsömmen» är en art av vävsöm, som med rader av förstygn söker efterbilda den vävda dukagången. Därmed infördes en ytmässig stil som ersättning för det naturalistiska korssömsbroderiet, som helt dominerade handarbetena i »bildade hem» vid denna tid. Dessa korssömsmönster, vilka mest importerades från Tyskland, hade, sedan man börjat trycka mönstren direkt på stramaljen, förlostat den pregnans i konturen som de tidigare arbetena i korssöm haft.

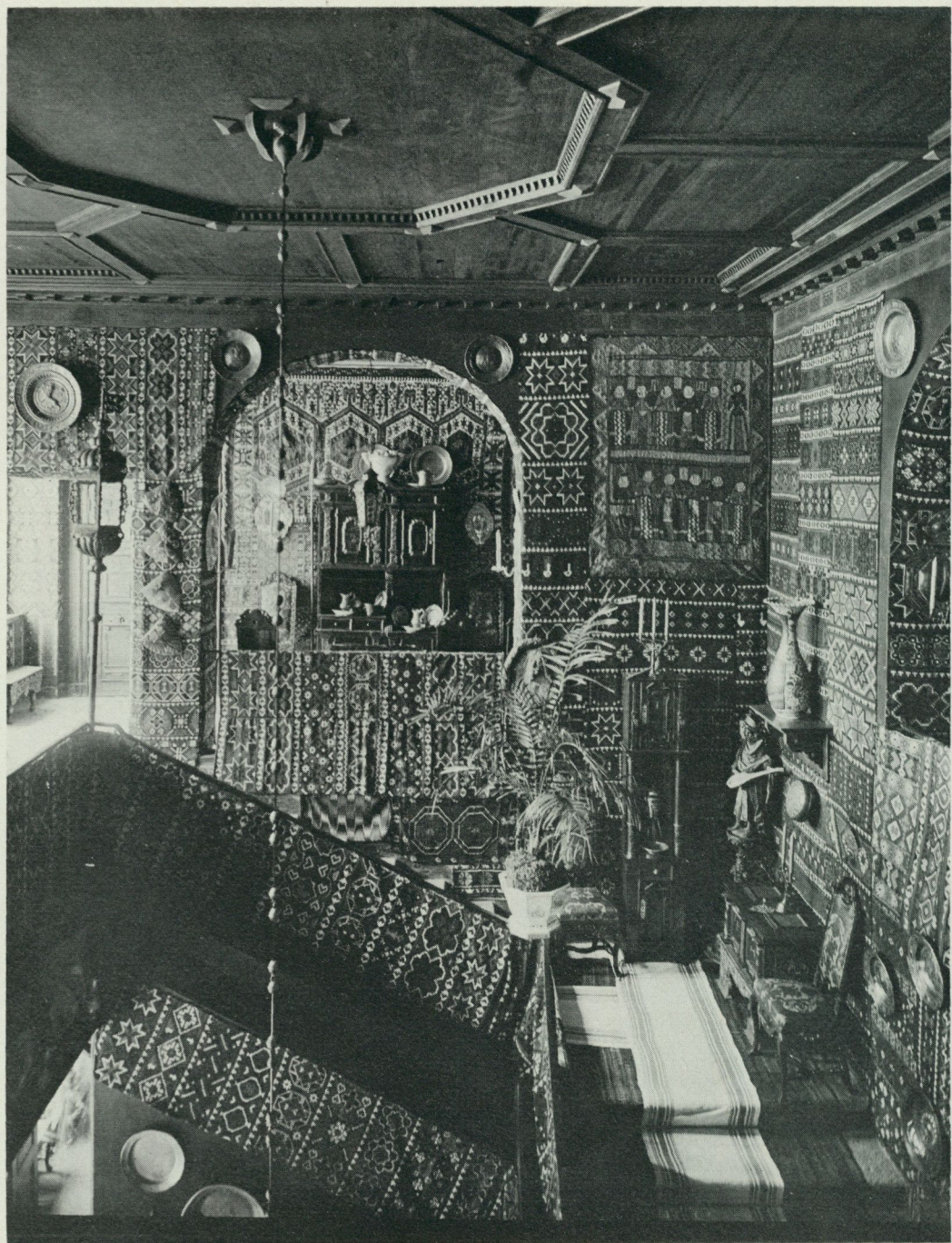
Vid sidan av mönsterbyråns verksamhet mottogs också beställningar på vävnader, tidigast mattor i flossa, som vävdes av en sörmlandsflicka. Det var

emellertid inte knuten flossa, den teknik som använts vid vävning av ryor i flera svenska landskap, utan en enklare form, vilken beskrivs i Tidskrift för Hemmet 1874: »Efter mönster fästade mellan trådarna i varpen, [insattes] de små färgade ullgarnsändarne som... bildade en mattväf i det vackraste fornsvenska mönster, men till varaktighet och beskaffenhet fullkomligt lika med de dyrbara turkiska mattorna.»

Genom resor på 1870- och 80-talen, framför allt till Dalarna och Skåne, ökade byråns personal sin kunskap i allt fler av de gamla textilteknikerna. Till föreningens ateljé i Stockholm knöts för kortare eller längre tid bonddöttrar, som var kunniga i olika vävnadsslag. Man fick också så småning-

3. En vävsal hos
Föreningen Hand-
arbetets Vänner om-
kring sekelskiftet.
Genom föreningens
undervisning spreds
kunskapen om all-
mogens vävtekniker
till andra samhälls-
lager och till andra
trakter än där de
av tradition hörde
hemma.

Danielson:
»Konstnärligt
och fosterländskt»

om en stab av väverskor i landsorten, vilka levererade vävnader på beställning. Enligt samma förlagssystem bedrev föreningen även tillverkning av knypplade spetsar. Föreningen samlade dessutom äldre textilier till sitt »museum», och genom samarbete med Hazelius och studier i hans Skandinavisk-etnografiska samlingar hopbragte Handarbetets Vänner en mängd mönster, som kopierades i vävnader eller anordnades för broderier.

Det var inte bara dukagång som översattes till »snårsöm», utan man ritade också broderimönster efter vävnader i krabbasnår och opphämta.

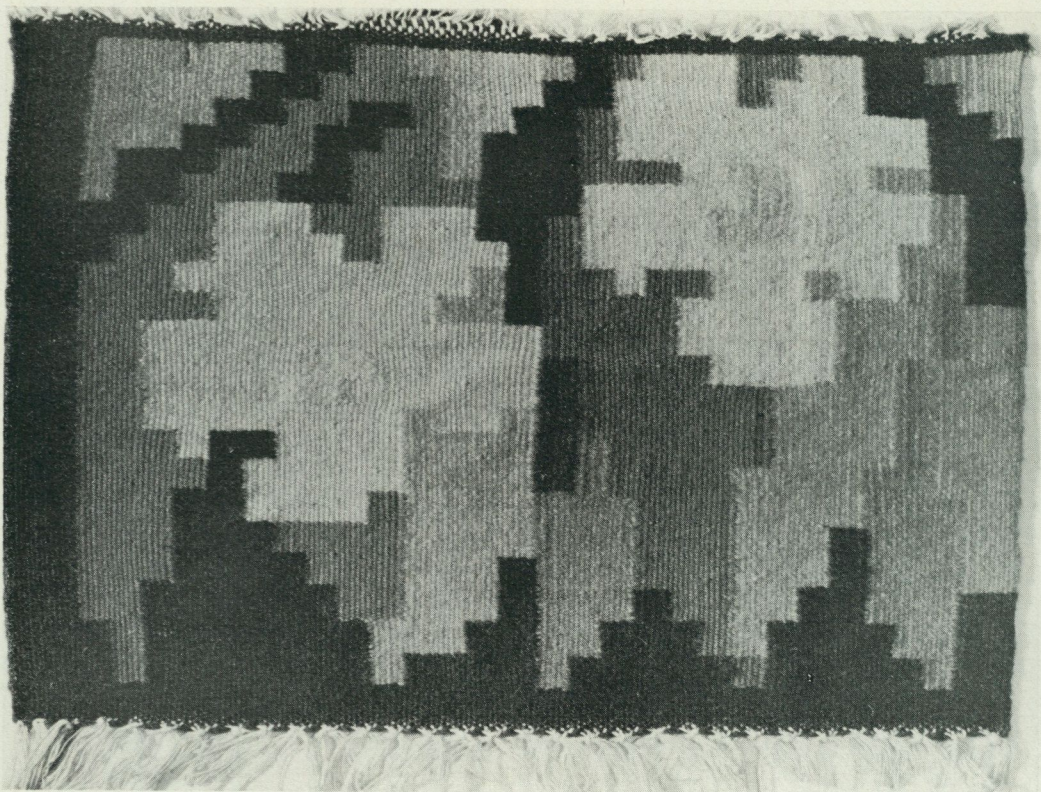
Genom kontakterna med de textilkunniga bondkvinnorna inhämtade föreningen rika kunskaper i alla de gamla vävnadsteknikerna, och genom olika former av undervisning förmedlade man sina kunskaper till andra bygder och till andra samhällsklasser, bild 3. Detta såg man i första hand som sin ideella, fosterländska uppgift, men även den för föreningen mer inkomstbringande delen av verksamheten — tillverkning och försäljning av textilier samt byråns försäljning av de »nationella» broderimönstren — var ett utslag av samma anda. Härigenom gjorde man under 1800-talets sista kvartssekel textilier och mönster från böndernas hem till heminredningsmodet för dagen i landets ledande kretsar. Kulmen nåddes 1881 med Handarbetets Vänner's bröllopsgåva till dåvarande kronprinsparet Victoria och Gustav och senare den berömda inredningen av trapphallen på Tullgarns slott, bild 4.

Under 1890-talet började en ny generation att träda i förgrunden inom Handarbetets Vänner's byrå. 1891 ut-

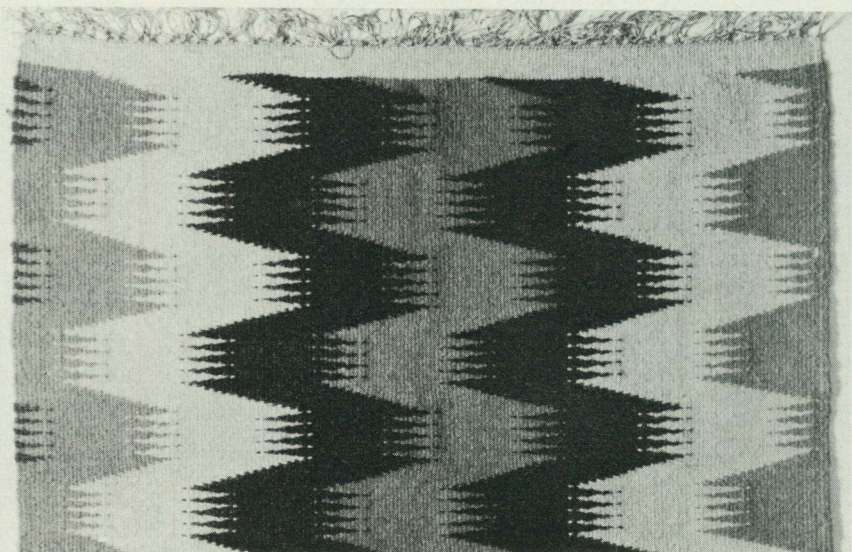
sågs Agnes Branting till föreningens direktis, och vid sidan av henne verkade en krets av unga mönsterriterkor: Carin Wästberg, Maria Widebeck, Maja Sjöström och Sofia Gisberg. Genom studieresor i utlandet kom de i kontakt med modeströmningarna, och i sin egen konstnärliga verksamhet började de omsätta de internationella idéerna. Detta betydde för Handarbetets Vänner's produktion att den »nationella» stilen fick lämna plats för jugend-stilen, men också att dessa båda stilar påverkade varandra, så att modestilen fick en speciell »dialekt». Exempel på hur det nationella och traditionella påverkades av modet vid denna tid lämnar en grupp vävnader i Föreningen Handarbetets Vänner's samling av mönster och prover, som nu är deponerad i Nordiska museet.

De vävnader, som föreningen tillverkat under de första decennierna, hade varit kopior av de gamla allmogetextilierna. Möjligen hade föreningens konstnärliga ledning tillåtit sig att något variera färgställningen efter beställarens behov och önskemål. Självständiga experiment med vävnadsteknikerna hade man emellertid inte givit sig in på i någon högre grad. En grupp vävnader i provsamlingen visar, hur man under senare delen av 1890-talet frigör sig från de traditionella mönstren, som är förbundna med de gamla allmogeteknikerna. Genom att använda de gamla vävsätten — rölanan, krabbasnår, opphämta och dukagång — till mönstermotiv som bär jugendstilens särdrag, leds den svenska textilkonsten in på nya vägar, där de fast uppbyggda vävnadsteknikerna ger de stiliserade blommorna och växtmotiven en monumental stramhet.

4. Interiör från trapphallen på Tullgarns slott, inredd på 1880-talet av dåvarande kronprinsessan Victoria med hjälp av Handarbetets Vänner. Föreningen inköpte gamla allmogevävnader i synnerhet från Skåne och lät även väva nya textilier i gammal stil. Denna inredning är numera borttagen.

5. Vävnadsprov av ullgarn komponerat 1901 av Maria Widebeck och Carin Wästberg. Växtmotivet har genom stark stilisering anpassats till rörlakans-tekniken. Nord. mus. MDCL 2.600.

6. Stolsbeklädnad av ullgarn vävt i rörlakan med vigg-mönster, komponerat av Maja Sjöström och utfört av Handarbetets Vänner 1905. Nord. mus. MDCL 3.952.

Ett par möbelklädsrar i rölanan komponerade år 1901 av Carin Wästberg och Maria Widebeck, bild 5, är utförda i pastellfärger. En starkt stilerad blombukett är anpassad till rölanansteknikens krav på färgskarvar, som går i varpens och inslagets mot varann rätvinkliga riktningar. Mer traditionella i sitt sätt att använda rölananstekniken är Maja Sjöström, Selma Giöbel och Agnes Branting, som i en handfull möbeltygsprover använder den variant av traditionell rölanansteknik som bildar s. k. blixtmönster. En elegant lösning utgör de olika färgproven dels i ullgarn och dels i lingarn, vilka Maja Sjöström komponerat 1905, bild 6. Hon varierar sick-sacklinjen genom att göra färgfälten breda och genom att bryta motivet med partier av mindre vinklar, vilkas spetsar fortsätts ut i det angränsande färgfältet med endast ett inslag i väven, som har till följd att grupper av prickade linjer bildas, vilket berikar och mjukar upp karaktären i detta mönster.

En grupp vävnadsprover i dukagång, utförda i ullgarn, visar att Agnes Branting är den av konstnärinnorna som är starkast bunden till de traditionella mönstren, bild 7. Man känner i hennes kompositioner igen mönsterbilder från allmogevävnaderna. Som kontrast här till står ett prov komponerat 1901 av Carin Wästberg och Maria Widebeck med en jugendblomma tecknad i ytor, randiga genom dukagångens nerbindning av mönsterinslaget över samma varptrådar, bild 8.

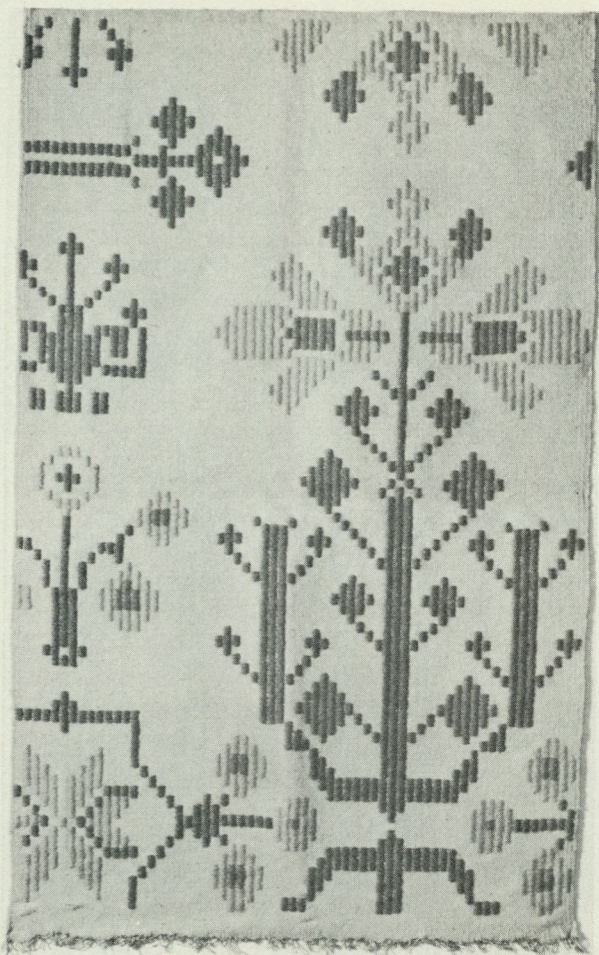
Den tredje gruppen av vävnadsprover med mönster som påverkats av jugendstilen är vävd i opphämtateknik. Opphämta är liksom dukagång utförd med ett mönsterinslag som

flotterar över bottenväven och binds ner punktvis av varptrådar. Det som skiljer opphämta från dukagång är att mönsterinslaget binds ner av varierande grupper av varptrådar, medan alltid samma varptrådar binder ner dukagångens mönsterinslag, som därför får den karakteristiska randeffekten. I det tekniska detaljutförandet tycks man ha inspirerats av en del figurala motiv i de blekingska hängklädena, utförda i en opphämtateknik som plockats in i väven och ej skyttlats.

Agnes Branting har komponerat flera mönster i denna teknik, alla utförda i ullgarn, bl. a. ett mönster till draperi med starkt stilerade växt- och djurmotiv, vilket var utställt i en av föreningens avdelningar på Stockholmsutställningen 1897.

Den speciellt svenska arten av jugendstilen representeras av några vävnadsprover komponerade år 1899 av Maja Sjöström. De är utförda i linne, med ett glansigt linnegarn i mönsterinslaget mot en halvblekt botten i lärftbindning. Vävtekniken i de blekingska och skånska opphämtavävnaderna är här ingående studerad och väl anpassad. Särskilt framträder detta i ett mönster till täcke, där mönsterinslaget även används i negativ mönsterbild, bild 9.

Av den bevarade provsamlingen från Handarbetets Vänner upptar dessa vävnader blott en ringa del. De utgjorde säkerligen ej heller någon större del av föreningens produktion vid denna tid, dvs. åren kring sekelskiftet. I samlingen dominerar de broderade mönstren. Kopierandet av de gamla allmogevävnaderna har ännu inte mist sin aktualitet. För vissa ändamål används de och verkar helt moderna. Det

7. Vävnadsprov av ullgarn i dukagång, avsett till bordduk, komponerad av Agnes Branting 1899 efter ett gammalt hängkläde från Blekinge. Nord. mus. MDCL 2.442.

gäller till exempel gardiner med bårder utförda i skyttlad opphämta, vars mönster kopierades från de blekingska hängkläderna. På samma sätt gör man kopior av skånska och småländska flamskvävnader för möbelklädsel och dynor.

Vid sidan av de efter allmogemönster kopierade flamskvävnaderna med sin stiliserade mönsterteckning består en stor del av föreningens produktion vid denna tid av moderna komposi-

tioner i den internationella gobelängtekniken, vilken ger konstnären betydligt rikare möjligheter att utnyttja valörer och därigenom få en mer naturalistisk mönsterteckning.

Omkring sekelskiftet vävs stora mängder såväl bruksvävar för användning till möbelklädsel som större dekorativa arbeten i gobelängteknik. Till föreningens kontakter i Skåne, framför allt rektorsfrun Hedvig Holmström vid Hvilans folkhögskola, går ofta bud om hjälp att skaffa duktiga väverskor till ateljén i Stockholm. Kartonger till dessa gobelänger komponerades av konstnärer som Carl Larsson — »Kräftfisket» och »Tummelisa» vävdes vid denna tid — Anna Boberg, Gustaf Fjæstad och framför allt Gunnar Wennerberg, som var en av de mest produktiva konstnärerna inom Handarbetets Vänner.

Det var inte bara Handarbetets Vänner som vid denna tid utnyttjade de gamla traditionella vävnadsteknikerna för moderna mönster i jugendstil. På konstindustriutställningen i Malmö 1896 visades bårder i dukagång med jugendmönster vävda av Ellen Rylén och Thora Kulle. Och vid konstindustriutställningen i Lund följande år visades en bonad vävd i »delad dukagång» efter mönster av Märta Måås Fjetterström. I samband med dessa utställningar startade Georg Karlin Konstslöjdanstalten vid Kulturen, och där vävdes bl. a. bonader i rörlakan med helt nykomponerade mönster ritade av Karlin själv. Karlin menade att man skulle »tillgodogöra sig det nyvaknade natursinnets segrar». — »Af de gamla tekniska formerna är det i synnerhet dukagång, rödlakan och flamskt, som härvidlag

Danielson:
»Konstnärligt
och fosterländskt«

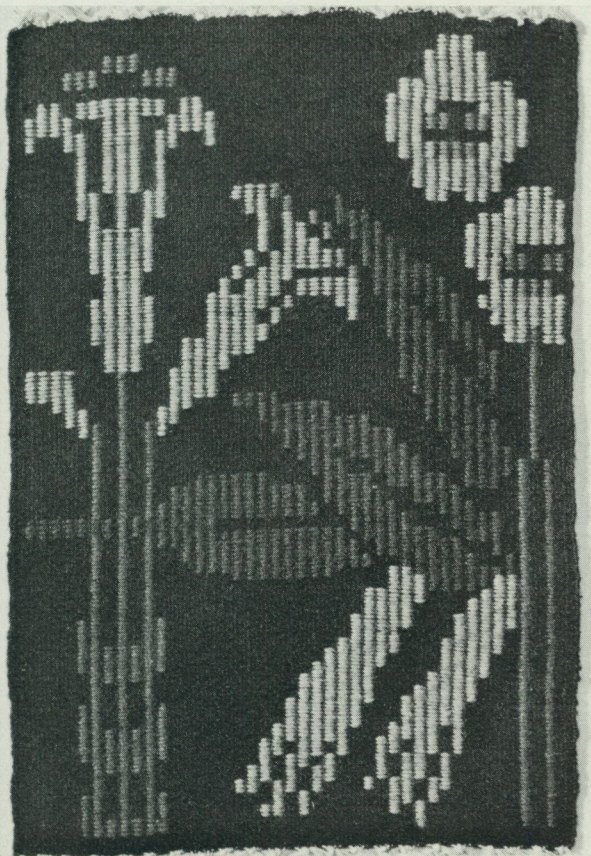
visat sig ega en stor receptivitet. Härom vittna Cilluf Olssons vackra portier med vallmomotiv i rödlakan efter komposition af Karin Wästberg, Jöns Mårtenssons Necken... väfd i gobelin af Thora Kulle; densammas samt Ellen Ryléns portierbårder i dukagång med lätt stiliserade svärdsiljor, konvolvler och gurkblommor.» Så skriver Karlin i sin redogörelse för utställningen 1896.

8. Vävnadsprov till möbelyg, utfört av ullgarn i dukagång efter mönster komponerat av Maria Widebeck och Carin Wästberg 1901. Nord. mus. MDCL 2.651 a.

Till skillnad från Handarbetets Vänner utnyttjade Karlin även den folkliga flamskvävnadstekniken för moderna mönsterkompositioner. I en redogörelse för Kulturhistoriska föreningens

Sydsvenska konstslöjdställning i Lund 1897 skriver dåvarande amanuensen vid Kulturen fil. kand. Axel Nilsson om den skånska textilkonstens återupplivande, som påbörjades av Jakob Kulle och sedan fortsattes av Kulturhistoriska föreningen: »Till en början gälde det naturligtvis endast att hos allmänheten väcka intresse för det värdefulla hos våra textila traditioner, hvilket i första hand tog sig uttryck i kopierandet af de bättre bland de gamla mönstren. På senaste tiden har emellertid Föreningen med framgång börjat lämpa den gamla tekniska och koloristiska dugligheten för rent nutida kraf, och det är härvid glädjande att kunna konstatera, att de ur denna verksamhet framsprungna värtelningarne på intet sätt visa någon frändskap med dessa konstslöjdens alltför vanliga drifhusfostrade vattenscott, utan verkligen spira upp som hårdiga, förädlade plantor ur en sedan århundraden acclimatiserad brodd.»

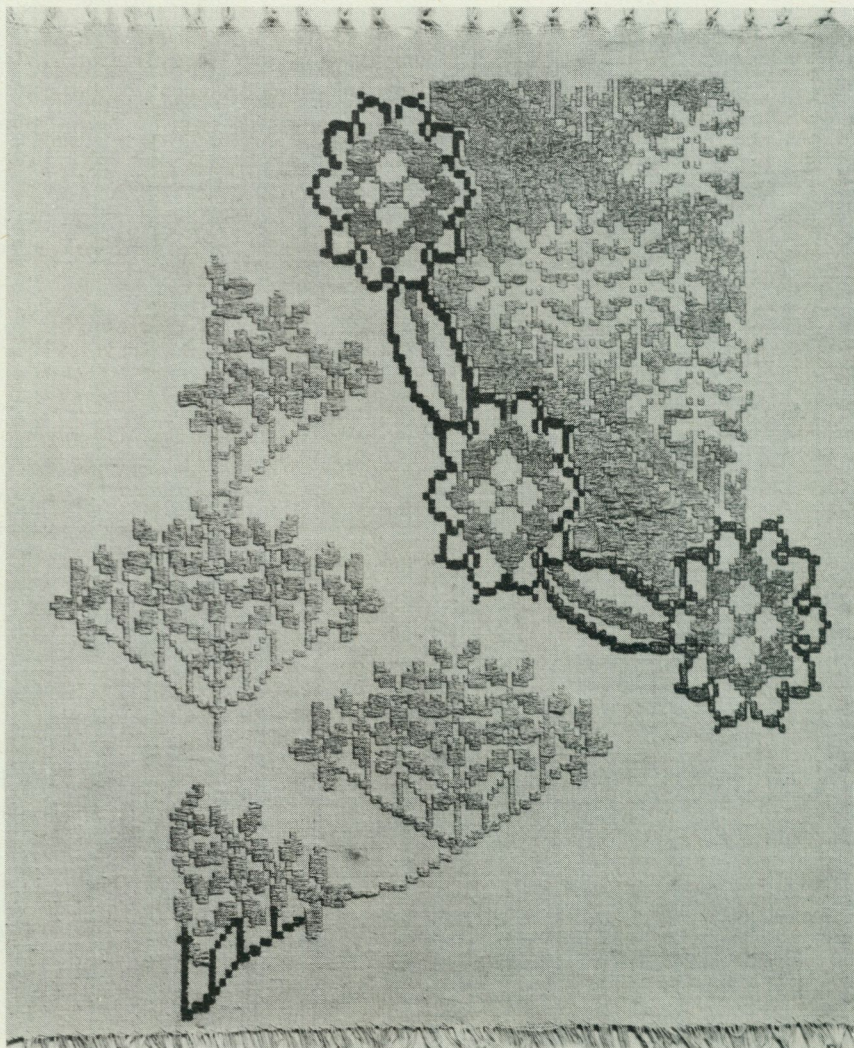
Sekelskiftets diskussioner om troheten mot det fosterländska arvet kontra den konstnärliga friheten löstes för Handarbetets Vänner del efter 1905 till den senares förmån. Då blev Carin Wästberg föreningens konstnärliga ledare. De senare årens utveckling sammanfattas i en längre artikel i föreningens årsberättelse för 1907. »Från Handarbetets Vänner första år, då man sydde krabba, dukagång m. fl. väfslag af brist på utvägar att få dem väfda, har man tum för tum arbetat sig till den teknikrikedom, man nu förvärfvat. Det finnes många milstolpar utefter denna trettioåriga långa väg. En bland dem, och en af de betydelsefullaste, restes tidigt. Det var när man fann en väf-

Danielson:
 »Konstnärligt
 och fosterländskt»

verska, som ännu kunde konsten att 'snärja' in mönster i sin väf. Från den dagen blefvo sydda imitationer af väfslag öfverflödiga, och från den dagen daterar sig också återförvärfvet af vår nationalförmögenhet i väfsätt. Ur denna rika förråds-kammare af tekniska förfaringsätt hafva sedan alla mönsterritare tagit efter behag och

för intet. Och de hafva därmed kunnat uttrycka, hvad de hade att säga, så länge detta var detsamma, som andra sagt före dem . . . sedan alla de gamla vägarna voro kända, blef framåtgåendet liktydigt med att söka nya stigar. — Det nya inskränkte sig emellertid länge till endast nya mönster . . . Man träffade nämligen vid ut-

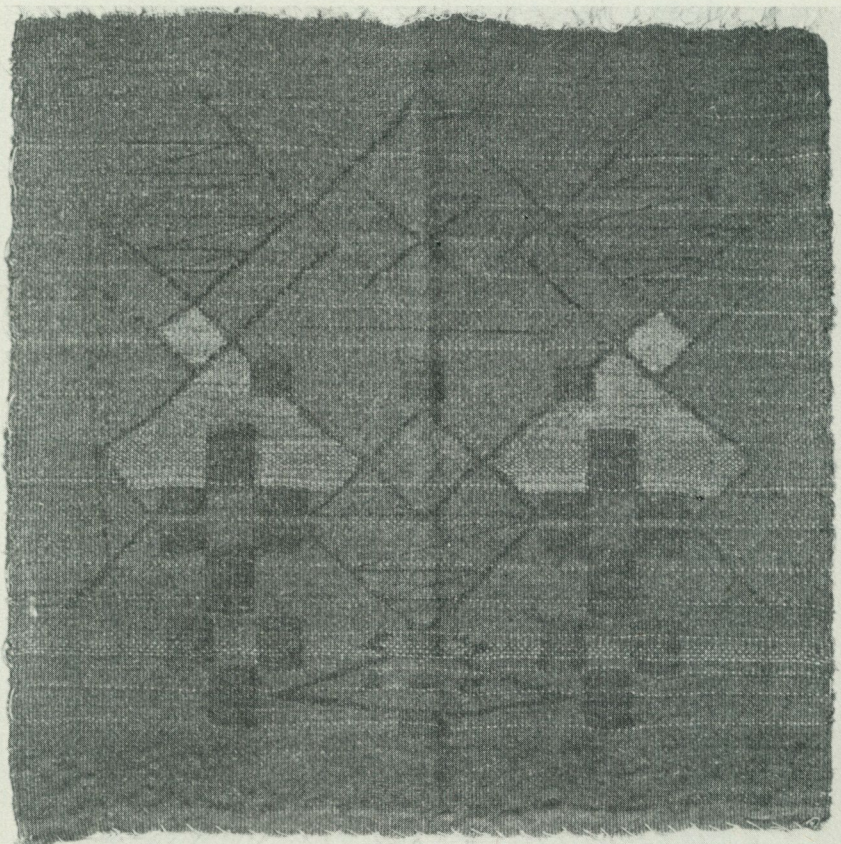

9. »Fjällbruden»,
 mönster för ytor,
 komponerat av Maja
 Sjöström 1899.
 Vävd i lingarn i
 opphämteknik
 med inlockade
 mönsterinslag som
 förekommer på en
 del blekingska häng-
 kläden. Denna tek-
 nik medger större
 frihet i mönster-
 teckningen, vilket
 konstnärinnan ut-
 nyttjat. Nord. mus.
 MDCL 2.447.

förändret af mönstren på en oberäknad svårighet — tekniken. De gamla arbetssätten ville ej foga sig efter de nya linjerna. Ju längre man kom i själfständig teckning, desto omöjligare blev det. — — — När hela skalan af konstmässiga söm- och väfsätt pröfvats och pröfvats igen med ständigt allt mindre tillfredsställande resultat, var det liksom slut med resignationen. Man hvilade från alla metoder och behöll af det härliga gamla endast redskapet och materialet. — Det är intet fel på de gamla arbetssätten. Men de fordra form i ornamentiken, bestämda konturer, tydliga

mönster. Nutidens stil är hittills framför allt en färgkonst.»

Den vävnadsteknik, som man kommit fram till för att uttrycka sin konstnärliga vilja, var den s. k. HV-tekniken. Den innebär att mönsterinslagen läggs in i väven tillsammans med bottenvävens inslag. Mönsterinslagets färg blandas med bottenfärgen, vilket ger en mera nyansrik färgskala och mindre bestämda mönsterkonturer, bild 10. Man har i HV-tekniken även lyckats »att i en vanlig väfstol åstadkomma ett fast, tätt tyg med fritt mönster, eller med andra ord att finna ett stoff som förenade den konstnärliga

10. Vävnadsprov till möbeltyg, komponerat av Carin Wästberg 1904 eller 1905 för en möbel hos Carl G. Laurin. Det första möbeltyget som utfördes i HV-teknik. Nordmus. MDCL 4.788.

hautelissens möjligheter af fri komposition med den enklaste väfsortens biligare arbetssätt, denna tanke var utgångspunkten för sistnämnda försök». Detta konstaterande av den nya vävteknikens fördelar citeras från årsberättelsen för 1906. Den nya tekniken fick också stor användning i de många offentliga och privata inredningar, som Handarbetets Vänner utförde under 1910- och 20-talen.

Trots att HV-tekniken bryter mot allt det ytmässigt textila i de svenska traditionella vävnadssätten, bygger den dock på en ingående förtrogenhet med såväl dessa som andra väv-

nadssätt. Det är denna kunskap förvärvat genom Handarbetets Vänner insatser på det praktiska området under dess första tid som även senare visat sig befruktande på svensk textilkonst. Ett mera direkt beroende av de traditionella teknikerna finner vi åter under 1930- och 40-talen, då de förnämsta av Handarbetets Vänner dekorativa arbeten utförs i dubbelväv, en teknik som Alf Munthe är den förste att utnyttja. Inte minst under 60-talet har de unga textilkonstnärinnorna visat, hur den utbildning de får i de traditionella vävsätten berikar deras uttrycksmöjligheter.

SUMMARY

»Artistry and Patriotism»

This was the motto adopted by the Föreningen Handarbetets Vänner (Friends of Textile Art Association) when it started its work in 1874 with the aim of the »promotion of handicrafts and their development in a more national direction». The ladies who founded the Association had formed a committee which prepared textiles for the Swedish Section of the World Exhibition in Vienna in 1873. The patterns for these were composed by the artist Hanna Winge with objects from Swedish antiquity (fig. 1) and Swedish peasant styles as models. During the first years the Association used the peasant fabrics as prototypes for embroidery patterns (fig. 2), but through the employment of peasant girls skilled in weaving it was soon able to turn out fabrics made by the old techniques and in the old patterns to order (fig. 4). Through the knowledge and experience acquired by the Association, it was able to pass on the Swedish textile traditions to the handicraft industries of today, which has

been one of the most notable contributions to Swedish textile art.

Around the turn of the century textiles became freed from the traditional patterns; but as the new »art nouveau» style, too, was made by the old techniques, it acquired a Swedish dialect (figs. 5—9). During the first years of the 20th century the experiments in form and weaving technique gave birth to the HV (Handarbetets Vänner) technique. The discontinuous laying-in of the pattern weft together with the ground weft produces smooth colour transitions, while the pattern contour becomes less marked (fig. 10). The HV technique was much used for furniture fabrics in public and private environments during the first three decades of this century.

The work of Handarbetets Vänner for the development of weaving on the basis of peasant tradition has been continued by other textile art studios and artists, especially by the Swedish domestic crafts movement.